

Obsah

Předmluva	3
Úvod	11

A. ZÁKLADNÍ POJMY

1. Rozdělení přijimačů	17
1.1. Přijimače s přímým zesílením	17
1.2. Superhety	18
1.3. Synchrodyny	19
2. Charakteristické vlastnosti rozhlasových přijimačů	20
2.1. Vlnové pásmo	21
2.2. Počet elektronek a počet obvodů	22
2.3. Citlivost	22
2.4. Selektivnost	22
2.5. Výstupní výkon	23
2.6. Skreslení	23
2.7. Nízkofrekvenční charakteristika	23
2.8. Příkon	23
3. Hlavní díly moderního superhetu	23
3.1. Technický popis superhetu	25
3.2. Popis středního superhetu	26
3.3. Popis velkého superhetu	30
4. Ladění superhetu jedním knoflíkem	31
4.1. Dosažení souběhu mechanickým převodem	32
4.2. Dosažení souběhu zvláštním průběhem ladícího kondensátoru v oscilátoru	35
4.3. Dosažení souběhu zvláštním zapojením laděného obvodu v oscilátoru (zapojení se „seriovým kondensátorem“)	35
4.4. Zapojení se seriovým kondensátorem pro souběh ve třech bodech vlnového pásma	38
4.5. Zapojení laděného obvodu oscilátoru pro souběh ve čtyřech bodech vlnového pásma	46
4.6. Zapojení laděného obvodu oscilátoru pro souběh v pěti bodech vlnového pásma	51
4.7. Kombinovaná zapojení laděného obvodu oscilátoru pro souběh v pěti a více bodech	56
4.8. Dosažení souběhu současnou změnou indukčnosti i kapacity	58
5. Volba kmitočtu oscilátoru	58
6. Volba mezfrekvenčního kmitočtu	59
7. Rušivé zjevy u superhetů	62

8.	Výpočet souběhu	65
8.1.	Grafická metoda McNameeova	72
8.2.	Grafické řešení souběhu methodou Philips	82
8.3.	Početní řešení souběhu methodou Landon-Sveenovou	92
8.4.	Početní řešení souběhu methodou Sowerbyho	98
8.5.	Výpočet souběhu upravenými vzorci podle Termana	105
8.6.	Graficko-početní řešení souběhu methodou Telefunken	111
8.7.	Početní řešení souběhu methodou Singerovou	131
8.8.	Zhodnocení výsledků výpočtu souběhu	140
9.	Doladování cívek a kondensátorů	141
9.1.	Způsoby doladování cívek	145
9.2.	Doladování odvinováním závitů	145
9.3.	Doladování přesouváním závitů	147
9.4.	Doladování „natahováním“ cívek	147
9.5.	Doladování půlzávitem	147
9.6.	Doladování smyčkou	148
9.7.	Doladování závitem nakrátko	148
9.8.	Doladování železovými jádry	150
9.9.	Doladovací tyčinka	151
9.10.	Způsoby doladování kondensátorů	151
9.11.	Doladování škrabáním elektrod	151
9.12.	Odlamování keramických kondensátorů	152
9.13.	Odvinování drátových kondensátorů PHILIPS	152
9.14.	Doladovací kondensátory	153
9.15.	Doladování ladicích kondensátorů	155

B. PŘÍSTROJE PRO SLAĎOVÁNÍ, KONTROLU A MĚŘENÍ SUPERHETŮ

10.	Postup sladování superhetu	159
11.	Dílenské zařízení	161
11.1.	Universální převodní transformátor	161
11.2.	Universální antenní skřínka	162
11.3.	ZáZNĚJOVÝ detektor	163
11.4.	Mezifrekvenční oscilátor (generátor)	164
11.5.	Vysokofrekvenční oscilátor (generátor)	165
12.	Zařízení opravny	165
13.	Zařízení kontrolní laboratoře	166
14.	Některé zvláštní vlastnosti měřicích přístrojů	167
14.1.	Tónový generátor	168
14.2.	Vysokofrekvenční generátor a měřicí vysílač	170
14.3.	Umělá antena	178
14.4.	Měřidlo výstupního výkonu	179
14.5.	Měřidlo tvarového skreslení	180

15.	Příklady provedení měřicích přístrojů	181
15.1.	Dílenské zařízení	181
15.2.	Zařízení opravny	184
15.3.	Zařízení laboratoře	186
15.4.	Přehled a popisy světových měřicích přístrojů pro radiotechniku	187
15.4.1.	Přístroje k měření proudu a napětí (bez elektronek)	191
15.4.2.	Elektronkové voltmetry	195
15.4.3.	Přístroje k měření při tónových kmitočtech	225
15.4.4.	Můstky	249
15.4.5.	Přístroje k měření při vysokých kmitočtech	279
15.4.6.	Elektronické oscilografy a příslušenství	315
15.4.7.	Kombinované a zvláštní přístroje	337
15.5.	Výběr měřicích přístrojů pro opravny	344

C. SLAĐOVÁNÍ, KONTROLA A MĚŘENÍ SUPERHETŮ

16.	Podrobný popis hlavních úkonů při sladování superhetu	369
16.1.	Kontrola zapojení síťového obvodu a napajecí, měření spotřeby naprázdnou a měření příkonu přijimače	370
16.2.	Kontrola nízkofrekvenčního dílu přijimače	373
16.3.	Předladění a ladění mezifrekvenčních obvodů, měření mezi-frekvenční citlivosti a selektivnosti	375
16.4.	Předladění a ladění vysokofrekvenčních obvodů a kontrola citlivosti na vysoký kmitočet	379
16.5.	Předladění vysokofrekvenčních obvodů	381
16.6.	Jednoduché ladění vysokofrekvenčních obvodů na maximální citlivost	382
16.7.	Přesné sladování vysokofrekvenčních obvodů záZNĚJOVOU me-thodou	384
16.8.	Měření odchylek od souběhu	388
16.9.	Měření vysokofrekvenční selektivnosti	390
16.10.	Potlačení mezifrekvenčního kmitočtu	392
16.11.	Potlačení zrcadlového kmitočtu	392
16.12.	Kontrola činnosti <i>AVC</i>	393
16.13.	Kontrola rozsahů vlnových pásem	394
16.14.	Kontrola citlivosti	395
16.15.	Kontrola souhlasu stupnice	396
16.16.	Několik poznámek ke sladování superhetů s krystalovým filtrem v mezifrekvenčním zesilovači	407
17.	Dodatková měření a kontroly superhetů při výrobě a po opravě	411
17.1.	Kontrola vzhledu přijimače	411
17.2.	Kontrola hudební reprodukce	412
17.3.	Zkouška isolace vysokým napětím	412
17.4.	Zkouška přetížením	412
17.5.	Zákaznická závěrečná zkouška	413

18.	Zkoušení superhetů	413
18.1.	Typová zkouška	413
18.2.	Namátková zkouška	414
18.3.	Přejímací zkouška	415
18.4.	Zákaznická zkouška	415
18.5.	Normální stav přijimače	415
19.	Různá měření a kontroly prováděné při zkouškách superhetů	416
19.1.	Kontrola stálosti naladění	416
19.2.	Měření síťového bručení a šumu	417
19.3.	Měření mikrofoničnosti	418
19.4.	Měření vyzařování vysokofrekvenčních kmitů do antény	419
19.5.	Citlivost přijimače na rušivá napětí vysokého kmitočtu přicházející ze sítě	419
19.6.	Vyzařování vysokofrekvenčních kmitů do sítě	419
19.7.	Odstranění vlivu šumu při měření citlivosti	420
20.	Zhodnocení měření	420
20.1.	Specifikace přijimače	422
20.2.	Diagramy průběhu charakteristických veličin	422
20.3.	Průběh citlivosti	423
20.4.	Průběh selektivnosti	423
20.5.	Kmitočtová charakteristika	424
20.6.	Průběh skreslení	426
20.7.	Průběh <i>AVC</i>	426
20.8.	Průběh mřížkového proudu oscilátoru	426
20.9.	Akustický vyzařovací diagram	427
21.	Klasifikace superhetů	427

D. PROVÁDĚNÍ OPRAV

22.	Provoz opravny rozhlasových přijimačů	443
22.1.	Evidence vlastností přijimačů	445
22.2.	Evidence oprav	447
22.3.	Normální elektronky	450
22.4.	Kontrola a udržování měřicích přístrojů	450
23.	Postup při hledání chyb	451
23.1.	Slaďování neznámého superhetu	457
23.2.	Universální pracoviště v opravně	459
23.3.	Přezkoušení přijimače po provedení opravy	464

E. DODATEK

E-1.	Značení odporů a kondensátorů TESLA	469
E-2.	Barevné značení radiotechnických součástek	473
E-3.	Tabulka pro výpočet resonančního kmitočtu a převod vlnové délky na kmitočet a naopak	480

E-4. Nomogram Ohmova zákona	488
E-5. Nomogram pro výkon, napětí a proud	491
E-6. Převod poměru výkonů, napětí a proudů na decibely [dB]	493
E-7. Nomogram pro návrh síťového transformátoru	494
E-8. Výpočet indukčnosti válcových a křížově vinutých cívek	496
E-9. Nomogram pro určení reaktance kondensátoru při nízkých kmitočtech	499
E-10. Nomogram pro určení reaktance kondensátoru při vysokých kmitočtech	500
E-11. Nomogram pro určení reaktance cívky při nízkých kmitočtech	501
E-12. Nomogram pro určení reaktance cívky při vysokých kmitočtech	503
E-13. Použití vyvolených čísel ke zjednodušení elektrotechnických výpočtů	505
LITERATURA	511
VĚCNÝ REJSTŘÍK	513